

Sprawozdanie z konferencji otwierającej konsultacje społeczne projektu Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013.

Temat: Otwarcie konsultacji społecznych PO IiŚ
Organizacja: Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Lokalizacja: Sala „Pod Kopułą” Ministerstwo Gospodarki
Data: 5 września 2006 r.

W konferencji rozpoczynającej konsultacje społeczne projektu PO IiŚ, 5 września br. wzięło udział ok. 200 osób (lista w załączeniu). Uczestnicy reprezentowali między innymi takie instytucje jak; Sejm i Senat RP, ministerstwa i urzędy centralne, urzędy marszałkowskie, urzędy wojewódzkie, uczelnie wyższe, związki komunalne oraz organizacje społeczno-gospodarcze.

Przy stole prezydialnym zasiedli: Pan Jerzy Kwieciński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Pan Janusz Mikuła, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Pani Elżbieta Wilczyńska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pan Jarosław Orliński, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Pani Monika Smoleń, Dyrektor Departamentu Strategii Kultury i Spraw Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Pan Jarosław Pasek, Dyrektor Departamentu Planowania Strategicznego i Polityki Transportowej w Ministerstwie Transportu oraz Pan Leszek Sikorski, Dyrektor Centrum Systemów Informacyjnych w Ochronie Zdrowia.

Konferencję rozpoczął Pan Jerzy Kwieciński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Po przywitaniu zgromadzonych Minister Kwieciński omówił pokrótce agendę spotkania (w załączeniu) po czym nawiązał do tematyki konferencji. Minister Kwieciński powiedział, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko ma silnie prorozwojowy charakter - ponad 70 proc. środków w ramach tego programu zostanie przeznaczonych na wydatki bezpośrednio związane z realizacją Strategii Lizbońskiej. Będą one sprzyjały rozwojowi kraju, jak również spotkają się z dużym uznaniem Komisji Europejskiej. Zazaczył, iż otwierając konsultacje społeczne projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura Środowisko należy zakomunikować, iż jest to nie tylko największy program operacyjny, jaki będzie realizowany w Polsce w perspektywie finansowej 2007 - 2013, ale także największy program, jaki do tej pory realizowany był w ramach polityki spójności Unii Europejskiej.

Minister Kwieciński przypomniał cel główny programu - podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Dodał, że projekt programu - m.in. ze względu na swoją wielokierunkowość - był długo dyskutowany w rządzie. *„Zapotrzebowanie na środki, jakie zgłosiły poszczególne resorty podczas prac nad projektem, prawie dwukrotnie przekraczało wysokość środków przeznaczonych na program”* - poinformował wiceminister.

Podsekretarz Stanu w resorcie rozwoju regionalnego powiedział, że środki przeznaczone na Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko zostaną zwiększone. – „Pod koniec konsultacji społecznych w ramach Narodowej Strategii Spójności będziemy rozdysponowywać tzw. rezerwę programowania - są to środki w wysokości 5 proc. funduszy strukturalnych. W ramach nowej perspektywy finansowej, kwoty, które będziemy alokować na programy, będą wyrażane w cenach bieżących, dzięki czemu będziemy mieli więcej środków do dyspozycji” - poinformował Jerzy Kwieciński.

„Wprowadzamy w ramach programu ważną nowość związaną z procedurą wyboru projektów. Część programu będzie realizowana poprzez tzw. projekty kluczowe - ważne, strategiczne projekty wyznaczone w poszczególnych obszarach” - zaznaczył minister Kwieciński. Pozostałe projekty będą wyłaniane w procedurze konkursowej. – „Projekty kluczowe także będą przedmiotem konsultacji społecznych. Chcemy pokazać opinii publicznej oraz Komisji Europejskiej w jaki sposób chcemy osiągać cele wyznaczone w programie” - dodał.

Następnie głos zabrał Pan Jarosław Orliński, Zastępca Dyrektora Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Pan Dyrektor zaprezentował sposób oraz tryb prac nad przygotowaniem projektu PO „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013. Poinformował zgromadzonych, że PO Infrastruktura i Środowisko w dużej mierze odzwierciedla zawartość programów przygotowanych w 2005 roku na podstawie projektu Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 tj.

- PO Środowisko
- PO Infrastruktura Drogowa
- PO Konkurencyjność Transportu
- PO Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- PO Spójność terytorialna i konkurencyjność regionów

Dyrektor Orliński omówił pokrótce podstawy oraz sposób przygotowania PO IiŚ poczym przedstawił plan konsultacji społecznych Programu.

- 5 września 2006 r., Warszawa - konferencja rozpoczynająca proces konsultacji projektu PO IiŚ
- 7 września 2006 r., Poznań – konferencja na temat wsparcia sektora ochrony zdrowia w PO IiŚ
- 18 września 2006 r., Kraków - konferencja na temat wsparcia sektora kultury w PO IiŚ
- 26 września 2006 r., Warszawa - konferencja na temat wsparcia sektora energetyki w PO IiŚ
- 5 października 2006 r., Warszawa - konferencja na temat wsparcia sektora ochrony środowiska w PO IiŚ
- 10 października 2006 r., Warszawa - konferencja na temat wsparcia sektora transportu w PO IiŚ
- 13 października 2006 r., Warszawa – konferencja zamykająca proces konsultacji projektu PO IiŚ

Kończąc swoje pierwsze wystąpienie Dyrektor Orliński poinformował, iż w trakcie konsultacji ocenie zostanie poddana także wstępna wersja prognozy oddziaływania na środowisko Programu, która będzie podana do publicznej wiadomości na początku października.

Kolejnym punktem konferencji była przedstawiona przez Dyrektora Orlińskiego prezentacja projektu Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013.

Na realizację programu na lata 2007-2013 zostanie przeznaczonych ponad 26 mld euro. Ze środków UE będzie pochodziło ponad 21 mld euro (w tym ze środków Funduszu Spójności - 18,9 mld euro (89 proc.) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 2,3 mld euro (11 proc.), z publicznych środków krajowych - 3,7 mld euro, a ze środków prywatnych ponad 1 mld euro.

Najwięcej środków trafi do sektora transportu (ponad 15 mld euro), a także na ochronę środowiska (4,2 mld euro). Sektor energetyki otrzyma ponad 1 mld euro, kultura 350 mln euro, natomiast na cele związane z bezpieczeństwem zdrowotnym zostanie przeznaczonych 150 mln euro.

Zgodnie z agendą spotkania kolejnym etapem konferencji była prezentacja zagadnień związanych z wykonaniem prognozy oddziaływania na środowisko oraz analizy ex-ante projektu PO „Infrastruktura i Środowisko”, którą przedstawiła Pani Joanna Kopczyńska, Główny Specjalista w Departamencie Koordynacji Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Pani Kopczyńska omówiła na wstępie bezpośrednie i pośrednie cele oraz sposób przeprowadzenia ewaluacji ex-ante. Pani Kopczyńska przedstawiła stan zaawansowania prac jednocześnie informując, że obecnie trwają prace nad uzgodnieniem ostatecznej wersji raportu metodologicznego. Po przedstawieniu harmonogramu dalszych prac przedstawiciel Instytucji Zarządzającej nawiązał do tematyki prognozy oddziaływania na środowisko Programu. Pani Kopczyńska powiedziała, że prognoza oddziaływania na środowisko jest ważnym narzędziem służącym do uwzględnienia aspektów środowiskowych w procesie przygotowania i przyjmowania niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko w Państwach Członkowskich, ponieważ zapewnia, że taki wpływ planów i programów jest brany pod uwagę w czasie przygotowania tych dokumentów i przed ich przyjęciem. Następnie przedstawiciel Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych przedstawił metodologię oraz informacje na temat sposobu przeprowadzenia ewaluacji oraz stan zaawansowania prac. Na koniec swojego wystąpienia Pani Joanna Kopczyńska poinformowała uczestników o trybie konsultacji społecznych prognozy oddziaływania na środowisko oraz powiedziała że, prognoza będzie podana do publicznej wiadomości na początku października.

Po wystąpieniu Pani Joanny Kopczyńskiej Minister Kwieciński ogłosił krótką przerwę.

Kolejnym etapem konferencji była dyskusja, podczas której przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstw pełniących rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach PO IiŚ odpowiadali na zadane przez uczestników konferencji pytania.

Paweł Mazur – ENION S.A.

Dlaczego dla sektora energetyki brak w PO projektów z zakresu:

- budowy i izolacji urządzeń ochrony środowiska (misy olejowe, separatory itp.)?
- likwidacji związków PCB w urządzeniach energetycznych?
- budowy systemów i urządzeń niezbędnych do rozwoju rynków energii.?

Czy utrzymany zostanie próg 5 mln euro. Jeśli tak, to czy utrzymany zostanie wymóg posiadania kompletnej dokumentacji techniczno-prawnej (wraz z pozwoleniem na budowę) w momencie składania wniosku?

Odp.

W ramach prac nad Programem Operacyjnym "Infrastruktura i Środowisko" rozważano możliwości wsparcia szerokiego spectrum projektów, których realizacja w sektorze energetycznym ważna jest z punktu widzenia ochrony środowiska. Jednakże w związku ze

znacznie ograniczoną kwotą środków, jakie przyznano na realizację priorytetów energetycznych wśród wszystkich działań wskazano tylko te, które są ściśle powiązane z realizacją Strategii Lizbońskiej oraz Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty na lata 2007 - 2013. Na tej podstawie wsparcie energetyki z Funduszu Spójności zasadniczo ograniczono do obszarów efektywności energetycznej oraz wsparcia odnawialnych źródeł energii.

Próg 5 mln euro dla inwestycji w ramach Priorytetu X zostanie utrzymany. Inwestycje o niższej wartości mają szansę uzyskać dofinansowanie w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Wojciech Grzywacz – Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.

Czy w ramach niniejszego programu możliwe jest współfinansowanie rurociągu etylenowego Płock – Bohlen (590 km)? Czy przewidziane jest finansowanie infrastruktury transportu rurociągowego produktów naftowych (benzyny, oleje napędowe) w Polsce?

Odp.

Odnosnie transportu ropy i produktów ropopochodnych w ramach Priorytetu XI przewiduje się budowę rurociągu do transportu ropy naftowej o znaczeniu kluczowym dla dywersyfikacji dostaw ropy do Polski. W związku z ograniczoną kwotą na Priorytet XI w chwili obecnej nie przewiduje się współfinansowania infrastruktury transportu rurociągowego produktów naftowych.

Katarzyna Kwapien – Agencja Mienia Wojskowego

Doprecyzowanie pojęcia/kategorii „wojsko” w rodzajach beneficjentów w Priorytecie II „Gospodarka odpadami” i „Ochrona powierzchni ziemi”. Agencja Mienia Wojskowego przedłożyła propozycję definicji tego pojęcia, nie otrzymała jednak odpowiedzi. Doprecyzowanie tego pojęcia np. w słowniczku dołączonym do Programu pozwoli uniknąć problemów w przyszłości.

Odp.

Pojęcie „wojsko”, wyszczególnione jako rodzaj beneficjenta w działaniu 2.2. „Przywracanie terenom zdegradowanej wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich” w Programie Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko” zostanie doprecyzowane zgodnie z propozycją zawartą w piśmie Agencji Mienia Wojskowego z dnia 29 czerwca br. (znak: ZFS 263/06/06) skierowanym do Ministerstwa Środowiska:

„Wojsko – jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej oraz dla których jest on organem założycielskim lub organem nadzoru”

Jarosław Ckwalich – Kopalnia Soli „Wieliczka”

Pytanie dotyczące Priorytetu II Czy w ramach priorytetu będzie finansowany Program Rządowy Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych przyjęty przez Radę Ministrów w roku 2004?

Odp.

Program Rządowy Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych (PRRTP) nie będzie bezpośrednio finansowany w ramach PO „Infrastruktura i Środowisko”. Niemniej jednak w ramach Priorytetu II – *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* będzie możliwe wsparcie projektów wynikających z Programu Rządowego Rewitalizacji Terenów

Przemysłowych, pod warunkiem, że będą one spełniały wszystkie wymogi oraz kryteria stawiane projektom ubiegającym się o dofinansowanie w ramach tego priorytetu.

Kamila Brzezińska – Klub Przyrodników

Pytanie dotyczące Priorytetu Bezpieczeństwo ekologiczne:

Czy istnieje tak zwany „plan inwestycyjny”? Jeśli tak, to czy zostanie on poddany konsultacjom społecznym? Czy inwestycje w rodzaju zapory w Nieszawie, przekopu Mierzei Wiślanej, budowy dużych zbiorników retencyjnych będą wspierane w ramach PO IiŚ? Czy działanie tzw. „małej retencji” – przyjaznej przyrodzie i środowisku będą mogły być finansowane w ramach priorytetu.

Pytanie dotyczące Priorytetu Ochrona Przyrody:

Jakiej wielkości projekty będą akceptowane? Jakie ciało/instytucja/grupa ekspercka będzie oceniać merytorycznie projekty i decydować o przyszłej dotacji? Na jaki termin przewiduje się możliwości rozpoczęcia realizacji rzeczowych projektów?

Odp.

Zgodnie z wymogiem, opracowane zostały plany inwestycyjne (zawierające tzw. duże projekty o wartości powyżej 25 mln EUR) dla priorytetu I, II oraz działania 3.1. „*Retencjonowanie wody i poprawa stanu technicznego istniejących urządzeń wodnych oraz zapewnienie przejścia wód powodziowych i lodów oraz poprawa stanu bezpieczeństwa sanitarnego wód przybrzeżnych*” w ramach priorytetu III - *Bezpieczeństwo ekologiczne*. Dla pozostałych działań priorytetu III oraz priorytetu IV i V planuje się wybór projektów do realizacji w drodze konkursu.

W ramach działania 3.1. przewiduje się m.in.:

- budowę wielozadaniowych zbiorników retencyjnych o powierzchni powyżej 10 mln m³ lub ponadregionalnych,
- realizację działań z zakresu wód powodziowych oraz działania dotyczące odprowadzania wód odpadowych i roztopowych do Morza Bałtyckiego o wartości powyżej 10 mln Euro.

W zakresie małej retencji planowane jest wsparcie projektów m.in. dotyczących renaturyzacji cieków wodnych, budowy ponadregionalnych systemów małej retencji. W planie inwestycyjnym dla działania 3.1. uwzględnione zostały dwa projekty z zakresu małej retencji:
1 - zwiększanie możliwości retencyjnych ekosystemów leśnych oraz przeciwdziałanie przyczynom suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych;
2 - przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich związanej z spływem wód opadowych. Utrzymanie potoków górskich i związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie.

W planie inwestycyjnym dla działania 3.1. zostało uwzględnione zadanie: zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałania erozji na Wiśle od Nieszawy do Torunia (zadanie przewidziane do realizacji w ramach kompleksowego projektu pn. *Trwałe zabezpieczenie stopnia wodnego Włocławek przed katastrofą budowlaną*). Trwają prace nad umieszczeniem w planie inwestycyjnym zadania dotyczącego przekopu Mierzei Wiślanej.

Udostępnienie do konsultacji społecznych planów inwestycyjnych zależy od Instytucji Zarządzającej Programem – Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, do której Ministerstwo Środowiska przekazało propozycję planów inwestycyjnych.

Minimalna wartość projektów, które będą się kwalifikowały do wsparcia w ramach Priorytetu V - *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* jest zróżnicowana w zależności

od działania. W ramach działania 5.1 „Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej” – minimalna wartość projektu to 0,1 mln Euro, w przypadku działania 5.2. „Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych” – 0,5 mln Euro, dla działania 5.3. „Opracowanie planów ochrony” – 0,1 mln Euro oraz dla działania 5.4. „Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie siedlisk, w tym różnorodności biologicznej” – 0,5 mln Euro dla kampanii promocyjno - informacyjnych i imprez masowych i 0,1 mln Euro dla pozostałych projektów.

Projekty zgłaszane do realizacji w ramach Priorytetu V będą oceniane przez grupę roboczą działającą w Instytucji Wdrażającej dla tego priorytetu. Ostateczna decyzja o przyznaniu dofinansowania będzie podejmowana na poziomie Instytucji Pośredniczącej.

Termin rozpoczęcia realizacji poszczególnych projektów w ramach Priorytetu V będzie uzależniony od terminu uzyskania decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Joanna Kimlińska – Deloitte

Czy w ramach projektów realizowanych przez przedsiębiorców w Priorytecie IV za dzień rozpoczęcia kwalifikowalności kosztów uważać się będzie 1.01.2007, czy też należy czekać do złożenia wniosku? (a więc do zatwierdzenia PO i procedur aplikacyjnych)? Czy pomoc udzielana w ramach Priorytetu IV będzie pomocą regionalną czy horyzontalną? Czy będzie ograniczenie kwotowe pomocy publicznej w Priorytecie IV (podobnie jak w SPO-WKP dział 2.4)?

Odp.

Data rozpoczęcia kwalifikowalności kosztów w przypadku projektów realizowanych w ramach Priorytetu IV – *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska* będzie dzień 1 stycznia 2007 roku.

Pomoc udzielana w ramach tego priorytetu będzie pomocą o charakterze regionalnym.

Przewiduje się wprowadzenie ograniczenia kwotowego możliwego do uzyskania dofinansowania w Priorytecie IV, podobnie jak w obecnej perspektywie w działaniu 2.4. SPO „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”.

Krystyna Sokołowska – WFOŚiGW w Opolu

Czy dla Działania 1.2 (dla aglomeracji powyżej 2000 RLM, poniżej 15 000 RLM) beneficjentem będą mogły być tylko JST, a gminne przedsiębiorstwa nie? W ramach Działania 1.1 beneficjentami będą mogły być podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe.

Kto będzie wnioskodawcą dla grup projektów w ramach Działania 1.2: WFOŚiGW czy Gminy indywidualnie dla każdego projektu?

Odp.

Podmioty świadczące usługi wodno – ściekowe w ramach realizacji obowiązków własnych gmin będą mogły ubiegać się o dofinansowanie projektów zarówno w ramach Działania 1.1. jak i Działania 1.2. (katalog beneficjentów Działania 1.2. zostanie uzupełniony o te podmioty). Wnioskodawcą dla grupy projektów indywidualnych w przypadku Działania 1.2 będzie właściwy miejscowo WFOŚiGW. Propozycje indywidualnych projektów, które zostaną następnie włączone do grupy projektów indywidualnych, jednostki samorządu terytorialnego winny składać do WFOŚiGW.

Paweł Wiąckiewicz – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Pytanie dotyczące Priorytetu V

Co rozumiemy pod pojęciem instytucje naukowe (rodzaje beneficjentów)? Czy zaliczamy do tego szkoły wyższe?

Odp.

Pod pojęciem „instytucje naukowe” rozumie się wszystkie instytucje prowadzące działalność naukowo-badawczą w zakresie nauk przyrodniczych, np. szkoły wyższe, Polska Akademia Nauk, Instytut Badań i Leśnictwa, Instytut Ochrony Przyrody.

Jan Wadoń – Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Kiedy zostaną zaprezentowane projekty kluczowe dla Priorytetu „Bezpieczeństwo ekologiczne”?

Odp.

Ministerstwo Środowiska przygotowało i przekazało do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego plan inwestycyjny (obejmujący duże projekty o wartości pow. 25 mln EUR) dla Działania 3.1. w ramach Priorytetu III - *Bezpieczeństwo ekologiczne*. Dla pozostałych działań w ramach tego priorytetu nie przewiduje się opracowywania planów inwestycyjnych, a wybór projektów będzie następował w drodze konkursu. Udostępnienie planu inwestycyjnego dla Działania 3.1 do konsultacji społecznych zależy od decyzji Ministerstwa Rozwoju Regionalnego jako Instytucji Zarządzającej PO „*Infrastruktura i Środowisko*”.

Wojciech Rzewnski – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

Jak planuje się rozwiązać problem projektów turystycznych o charakterystyce ponadregionalnej? Niektóre kompleksy leśne znajdują się na obszarze 3-4 województw?

Odp.

Projekty z zakresu turystyki planowane są do realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych. W ramach PO „*Infrastruktura i Środowisko*” nie przewiduje się wsparcia projektów turystycznych o charakterystyce ponadregionalnej.